

Brainstormavond 'De toekomst van Drielanden'

22 juni 2022

Vraag van de avond:

Onze wijk was ecologisch begin jaren negentig, maar anno 2022 hebben we te maken met de Wet van de remmende voorsprong. Hoe kunnen we gebruik maken van de huidige kennis, inzichten en technologie?

De aanleiding voor deze gedachtenwisseling was het 25-jarig lustrum van de wijk, dat we in 2021 hebben gevierd. Met de groene coalitie in de stad en in de wijk lijkt het nu het momentum er iets aan te doen.

De stadsecoloog brengt het volgende in:

Elke wijkpost heeft een ecooloog in vaste dienst voor:

- Educatie en bijscholen uitvoerenden
- Instructie uitvoerenden en vooral ook de controle daarop!
- Bedenken hoe het biodiverser kan (o.a. bijzaaien van lokale, inheemse soorten)

Aandachtspunten voor het toekomstige groenonderhoud door de gemeente:

- Zorgen voor ecologische criteria bij het aanbesteden
- Goed instrueren van de uitvoerenden. Belangrijk daarin:
 - Niet schoffelen, maar wieden
 - Maaisel niet direct afvoeren
 - Op het juiste moment een ingreep doen
- UITLEG, uitvoerenden: altijd weer uitleggen aan uitvoerenden over het waarom
- UITLEG, bewoners: bij vragen van bewoners bij het wel of niet honoreren van hun verzoeken, dat uitleggen aan de hand van de DOELEN
- Alle 'Slim Melden'-verzoeken eerst terugkoppelen naar het ecologische beleid
- Ondersteunen van ecologische initiatieven van bewoners

Organisatie van de avond:

We hebben met twaalf bewoners en de stadsecoloog, Hemmo Jager, in vier rondes met wisselende groepjes van drie over de toekomstige leefbaarheid in de wijk gesproken. Er waren vier werktafels:

1. Biodiversiteit
2. Klimaataanpassing
3. Levendige wijk voor jong en oud
4. Energietransitie

Hieronder vatten we per onderwerp aan wat naar voren kwam.

Biodiversiteit (1)

Communicatie

- Nieuwe bewoners informeren over de Biodiversiteitsbeleid (o.a. gras pas laat en gefaseerd maaien, inheemse planten, planten en bollen zonder gif via brief bij flyer.
- Biodiversiteitsbeleid ook op de website zetten, evenals een voorlichtingsblad met tips (over bloeitijden, over aankoop bij tuincentra waar zelfs 'bijenplanten' zijn bespoten en daarmee juist dodelijk voor bijen; over het belang van het verminderen van bestrating etc.).
- Bij de ingang van de wijk een informatiebord plaatsen over het karakter van de wijk en de belangrijkste ecologische uitgangspunten. Beeld: door een boog onze wijk binnenkomen.
- Een brief sturen aan alle makelaars in Groningen met de door de gemeente ondersteunde beleidsuitgangspunten van de wijk.
- Meer gebruik maken van digitale middelen, zoals het verzamelen van handtekeningen voor gemeentelijke beleidsaanpassingen (geen concrete onderwerpen benoemd, alleen tegeltax).
- Bij vervanging en uitbreiding, tips en criteria voor natuurinclusief bouwen opstellen.

Beleidsontwikkeling, -uitvoering en –borging

- Grasmaai- en snoeibeleid monitoren met gemeente via een app-groep (2 personen gemeente en 2 personen bestuur) gras qua hoogte, gefaseerdheid en frequentie, snoeien qua tijdstip, wieden ipv schoffelen.
- De ontwikkelingen in het aanpalende gebied Kardinghe hebben de natuur in Drielanden geholpen. In het begin waren er alleen kikkers, nu lijkt er tussen bepaalde soorten meer een balans te zijn (bv ook reigers).
Periodiek overleg met Natuurmonumenten?
- De weidevogels, zangvogels en insecten zijn echter wel sterk teruggelopen. De populieren langs de dijk (Kardingemaar) maken het weidevogelbeleid eigenlijk onuitvoerbaar. Wanneer de populieren 'op' zijn, moeten ze vervangen worden door knotwilgen. Daarmee nemen de overlevingskansen voor weidevogels en jonge hazen toe en komen er broedplaatsen bij voor allerlei eendensoorten.

Wat zelf doen?

- Belangrijke insectensoorten zelf kweken.

- Lisdodde aanplanten.
- De aanleg van sedum daken (nog meer) stimuleren. Het aanpassen van de verlichting met het oog op de vleermuizen.
- Zorgen voor voldoende vleermuiskasten (iom Thorhold)
- Bijen- en insectenhôtels, een per 'land'. Op welke plekken kan dit het beste? Maak ze voldoende diep?
- Doorgaan met planten bloembollen en planten zonder gif, met voldoende variatie.
- Meer heggen en minder schuttingen (onder andere betere doorgang voor egels en aan schuilplaatsen en voeding voor vogels).

Klimaataanpassing (2)

Naar een Green Dôme?

Omgaan met warmte en vervuiling

- Groene (sedum)daken (isolatie, maar ook wateropslag)
- Meer groen, meer heggen, meer pergola's en overkappingen met klimplanten voor de verkoeling
- Plaats bewegingssensoren in de verlichting.
- Bomen en groen voor afvangen fijnstof (allergie, luchtwegen) en meer schaduw en verkoeling.
- Voorlichting over de voordelen van groen voor warmte- en vochtregulatie (geen airco nodig waarmee je vooral de buitenlucht verder verwarmt)
- Waar er geen groen is: lichte tegels en daken (warmte terugkaatsen)

Omgaan met droogte: regenwater gebruiken of naar het oppervlaktewater (niet het riool in)

- In Waterland is dit al zo, maar nog niet in Zonland en Mooiland,
- Regenton(nen) met overloop per huis
- Regenpijp afkoppelen.
- Plaats een regenwateropvang 'piere'bad waar je op de rand omheen kunt zitten in plaats van badjes in individuele tuinen met schaars kraanwater. Op vroegere plek van kabelbaan?
- Waterdoorlaatbare stoepen.
- Voorlichting over de functie van wadi's.

- Regenwaterfilters → grijswater-plus
- Tegelwippen stimuleren, dwz tegengaan betegeling (beter gemeentebeloid daarin en samenwerking met het waterbedrijf. Gebruik Steenbreekkorting.
- Denk aan belastingkorting per m2 groen (ipv belasting per m2 tegel).
- Waterkoffer onder je terras met 2 openingen. (ong. 300 euro bij Wildkamp)
- Waterzak in je kruipruimte
- Selecteer nieuwe bewoners aan de poort.
- Verbod op buitenverwarming – overlast voor andere bewoners.
- Een fontein (regenwater)
- Klein electrisch onderhoudskarretje aanschaffen
- Zelf compost maken, bv achter de betonborden op 3-landen voor bladafval en eventueel onkruidvrij snoeiafval.
- Cactussen planten ☺

Levendige wijk voor jong en oud (3)

Het zonnige startpunt is dat we een mooie mix van jongere en oudere bewoners hebben ☺ Eigenlijk ervaren we heel weinig overlast en voelt de wijk echt als THUIS.

Sociale samenhang

- Een fysiek en een digitaal mededelingenbord waar mensen aankondigingen, advertentie enzo op kunnen plaatsen. Delen nieuwe activiteiten die iemand uitwil voeren op terrein van sport, schrijven, kunstworkshops, clinics, boekenclub.
- Whatsapp-buurt en/of straatgroepen stimuleren.
- Een deerkast tegen de verspilling van voedsel.
- Een binnenruimte/plek om samen te komen (waterschalenpleintje is goed, heeft ook beperkingen, vinden sommigen).
- Vaker een kunstroute organiseren
- Minibieb, meer of uitbreiden.
- Een gereedschapsuitleen
- Herinvoeren van het muziekcafe of huiskamerconcerten'

Plezierig gebruik van de gezamenlijke, openbare ruimte

- Op een kaart een gebruiksplan van de wijk maken, zodat iedereen weet wat er allemaal mogelijk is.
- Meer bankjes plaatsen, bijvoorbeeld een aan korte zijde van de lange vijver aan Stuurboordswal.
- Een multifunctionele natuurtafel (ter vervanging van bijvoorbeeld de oude picknickbank bij de voetbalkooi) of voor Zonland
- Een 'Open einde'- 'Hier mag het' speelplek met alleen een paar attributen om de fantasie te stimuleren. Regel verantwoord natuurlijk afval waarmee kan worden gebouwd.
- Een punt aan het begin van de wijk waar pakketjes kunnen worden afgeleverd (verkeersveiligheid, verminderen overlast busjes en vrachtwagens).
- Jeu-de-boules baan (met een bankje)
- Tussen de Noordoosthoek van Waterland en de Noordwesthoek van Zonland een oversteekplaats voor kinderen met stepping stones of een trektouw-vlotje.
- Voetbal/trapveldje. → Is er al schuin t.o. Mooiveld (kooi en groot veld)
- Skatebaan

Overlast en handhaving

- Een buurtklimaat van uitspreken – afspreken – aanspreken
- Verminderen van de kattenoverlast (kattenbak; belletjes etc.) en hondernoverlast (poep op de parkeerplaats). Bord met poepzakjes?
- Sfeer creëren waarin je elkaar kunt aanspreken, kunt overleggen.
- De opslag bij de vleugelnootboom moet beter in de hand worden gehouden, met oog op boom zelf, aanwonenden en spelende kinderen.
- Aanpassingen voor mensen met een beperking (paden begaanbaar houden)
- Parkeerbeleid.
 - Meer handhaving
 - Norm van een auto per gezin voldoet niet meer
 - Zonland straat te smal om aan twee kanten te staan; bij Mooiland te vaak op het gras in plaats van langs de weg.

Energietransitie (4)

Communicatie en het samen doen

Lokale praktische cursus en/of voorlichtingsavonden over zonnepanelen; warmteterugwinunits; ventilatoren, infraroodpanelen,...

Vorm een pool met lokale deskundigen die vragen van buurtbewoners kunnen beantwoorden, even mee kunnen denken. Sommigen zijn zoveel handiger en/of beter ingelicht dan anderen.

Onderlinge zelfhulpgroep energietransitie opzetten voor elkaar helpen met raad en daad, uitwisseling ervaringen, onderlinge aanmoediging en inspiratie met een app-groep. Denk aan het inregelen van een warmtepomp.

Collectieve inkoopacties voor en aanpakken van onder andere:

- Zonnepanelen
- Isolatie
- Warmteterugwinunits
- (Andere) ventilatoren in het trappenhuis
- Infraroodpanelen
- Gemeenschappelijk klein windmolentje (met lichtgroene wieken, zoals je bij sommige boerderijen ziet)

Terugdringen gebruik gas. Al gedacht aan...?

- ✓ CV watertemperatuur op 60 graden celsius.
- ✓ 's nachts verwarming op 14 graden.
- ✓ Zet de CV overdag een graadje lager en doe een trui aan.
- ✓ Verwarm niet het hele huis tot 20 graden.
- ✓ Plaatselijk verwarmen met een infraroodpaneel (badkamer; je werkplek)
- ✓ Houtkachels kan de gemoederen hoog doen oplopen in een straat. Ze zijn niet de oplossing o.a. met het oog op fijnstof (luchtwegen) en afkomst hout (duurzaam bosbeheer vaak moeilijk te achterhalen).
- ✓ Over goede pelletkachels als bijverwarming zijn de deskundigen het nog niet eens.
- ✓ De hoge gasprijs helpt: aanwezigen willen van het gas af.
- ✓ Een windwokkel op het dak

Onderzoek lokale mogelijkheden voor ...

- Warmtenet
- Warmtewisselaars
- Aardwarmte
- Collectieve ondergrondse centrale voor warmtepomp
- Een bol over Drielanden heen (het is brainstormen, hè 😊)